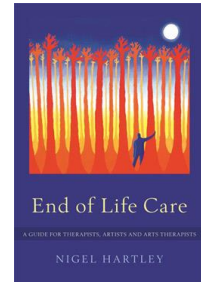

Βιβλιοκριτική

End of Life Care: A Guide for Therapists, Artists and Arts Therapists (Nigel Hartley, Επιμ.)

Από την Ευρυδίκη Πέττα

Τίτλος: End of Life Care: A Guide for Therapists, Artists and Arts Therapists | Επιμελητής: Nigel Hartley | Έτος έκδοσης: 2013 | Εκδόσεις: Jessica Kingsley | Σελ.: 272 | ISBN: 978-1-84905-133-0

Η Ευρυδίκη Πέττα αποφοίτησε απ' το Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών, έλαβε τον τίτλο της ειδικότητας της Γενικής Ιατρικής και ολοκλήρωσε τη διδακτορική της διατριβή στο εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών. Έχει εργαστεί ως επιμελήτρια στο ΕΣΥ, και από τον Μάρτιο του 2010 εργάζεται ως ιατρός στην Μονάδα Ανακουφιστικής Φροντίδας "ΓΑΛΙΛΑΙΑ". Διατηρεί ιδιωτικό ιατρείο στην Αθήνα.

Email: perouby@yahoo.co.uk

Η ενασχόληση με ασθενείς στο τελευταίο στάδιο της ζωής είναι δημιουργική και πολύ ενδιαφέρουσα, αλλά μπορεί επίσης να είναι περίπλοκη.

Το νέο βιβλίο του Nigel Hartley, *End of Life Care: A Guide for Therapists, Artists and Arts Therapists*, έχει ως στοχο να αποσαφηνίσει παρεξηγήσεις, να καταρρίψει μύθους και τελικά να χαρτογραφήσει τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στο χώρο της φροντίδας τελικού σταδίου. Απευθύνεται κυρίως σε καλλιτέχνες και θεραπευτές μέσω τεχνών που ήδη δουλεύουν ή πρόκειται να δουλέψουν στον συγκεκριμένο χώρο, αλλά καταφέρνει να αποτυπώνει με τόση διαύγεια τις τρέχουσες προκλήσεις της ανακουφιστικής φροντίδας, ώστε τελικά αποτελεί χρήσιμο βοήθημα για οποιονδήποτε απασχολούμενο σε αυτήν.

Ο επιμελητής ως κύριο λόγο συγγραφής του συγκεκριμένου βιβλίου αναγνωρίζει τις επιπτώσεις των οικονομικών και ανθρωπιστικών μεταβολών στα συστήματα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο. Έχοντας ο ίδιος δουλέψει για τα τελευταία 25 έτη στον χώρο της φροντίδας τελικού σταδίου, αρχικά ως μουσικοθεραπευτής και στη συνέχεια ως διευθυντής της υποστηρικτικής φροντίδας του St

Christopher's Hospice, θεωρεί την παρούσα συγκυρία ως την πλέον κρίσιμη για την επαναξιολόγηση και αναμόρφωση τόσο των δομών όσο και των ομάδων επαγγελματιών παροχής υπηρεσιών υγείας.

Στο πρώτο μέρος του βιβλίου γίνεται αναδρομή στην ιστορία και τη φιλοσοφία της ανακουφιστικής φροντίδας με αναφορά σε βασικές έννοιες όπως αυτή του "ολικού πόνου", της διεπιστημονικής ομάδας, του τρίπτυχου "φροντίδα, εκπαίδευση, έρευνα" το οποίο διέπει τη λειτουργία των μονάδων ανακουφιστικής φροντίδας από την εποχή της Cicely Saunders έως και σήμερα, τη σχέση της ανακουφιστικής με την προσέλευση χορηγών-δωρητών, το βασικό δόγμα της δικαιοσύνης στην παροχή φροντίδας και τη σημασία των δεξιοτήτων επικοινωνίας.

Αναλύεται ο λόγος για τον οποίο είναι ιδιαίτερα χρήσιμο να γνωρίζει ο επαγγελματίας το στρατηγικό σχέδιο της μονάδας στην οποία απασχολείται, όπως και να είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται τις διαφορετικές προσδοκίες, κίνητρα και ανάγκες που έχουν οι διαφορετικές ομάδες ανθρώπων που εμπλέκονται σε κάποιο κοινό σκοπό.

Στο δεύτερο και τρίτο μέρος, με τη συμβολή θεραπευτών από το St Christopher's Hospice, ο επιμελητής πραγματεύεται μια σειρά θεμάτων που αφορούν στη λειτουργία της διεπιστημονικής ομάδας, στην επικοινωνία και στην εργασία σε ποικίλα περιβάλλοντα (π.χ. στην κοινότητα, στο εξωτερικό ιατρείο, στους εσωτερικούς ασθενείς). Αναλύονται επίσης πρακτικά ζητήματα, όπως η αίτηση και η συνέντευξη για διεκδίκηση μιας θέσης εργασίας στην φροντίδα τελικού σταδίου, η αυτοφροντίδα, η έρευνα και η αξιολόγηση.

Όλα τα κεφάλαια αρχίζουν με μια μικρή λίστα των θεμάτων που αναπτύσσονται, ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να ανατρέξει σύντομα στο σημείο που τον ενδιαφέρει. Με εύληπτο τρόπο αναδεικνύονται οι ιδιαιτερότητες της επαγγελματικής ομάδας των θεραπευτών μέσω των τεχνών στον χώρο της φροντίδας τελικού σταδίου, όπου, παρόλο που συμμετέχουν ήδη εδώ και πολλά χρόνια, αυτοί οι θεραπευτές εύκολα περιθωριοποιούνται σε σχέση με τους υπόλοιπους επαγγελματίες.

Μέσα από παραδείγματα από την καθημερινή κλινική πράξη, αναδεικνύεται η πολλαπλή προσφορά της θεραπευτικής μέσω των τεχνών όσον αφορά στους ασθενείς, στους επαγγελματίες αλλά και στους οργανισμούς που παρέχουν ανακουφιστική φροντίδα. Αναδεικνύονται επίσης κάποιες περιοριστικές παράμετροι που χρειάζεται να έχει υπ' όψιν του όποιος επιθυμεί να ασχοληθεί με τον συγκεκριμένο τομέα.

Μία σημαντική παράμετρος είναι η σχέση εργασίας των επαγγελματιών, η οποία συνήθως αφορά συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Αυτό συνήθως στερεί τον επαγγελματία από τη δυνατότητα να συμμετέχει σε όλες τις συναντήσεις της ευρύτερης διεπιστημονικής ομάδας και άρα να παίρνει την υποστήριξη και τη θετική ανάδραση από τα υπόλοιπα μέλη της.

Σημαντικό επίσης θέμα είναι η έλλειψη μιας κοινής γλώσσας μεταξύ των επαγγελματιών οι οποίοι προέρχονται από πολύ διαφορετικούς επιστημονικούς χώρους. Προτείνεται στην περίπτωση αυτή να χρησιμοποιείται το ίδιο το προϊόν της συνεδρίας (π.χ. ηχογραφημένη μουσική, εικαστικό έργο, κ.λπ.) ώστε οι θεραπευτές μέσω των τεχνών να περιγράψουν τη δουλειά που κάνουν με τον ασθενή και την οικογένεια στην υπόλοιπη διεπιστημονική ομάδα ή σε πιθανούς χορηγούς, χωρίς να είναι απαραίτητη η λεκτική περιγραφή.

Γίνεται επίσης εκτενής αναφορά στην πολύ σημαντική παράμετρο της χρηματοδότησης. Με βάση τις διεθνείς τάσεις προτείνεται να

αναζητηθούν εναλλακτικές πηγές εφόσον οι επίσημοι φορείς (π.χ. ασφαλιστικά ταμεία) δεν προθυμοποιούνται να καλύψουν τα έξοδα πλην των παραδοσιακών ειδικοτήτων (ιατρική, νοσηλευτική, φυσικοθεραπεία).

Αναθέτοντας σε συναδέλφους του να μοιραστούν την προσωπική τους κλινική εμπειρία, ο επιμελητής επιδεικνύει την εξοικείωση των επαγγελματιών της ανακουφιστικής φροντίδας με την πολυφωνία και την ομαδική συνεργασία, συντηρώντας παράλληλα αμείωτο το ενδιαφέρον των αναγνώστων. Το βιβλίο αυτό εστιάζει στη ρεαλιστική απόδοση των ιδιαίτερων συνθηκών στην παροχή ανακουφιστικής φροντίδας, ειδικά όσον αφορά στο τελικό στάδιο της ζωής. Εκτός από την επιστημονική επάρκεια των επαγγελματιών, δίνει έμφαση στη δημιουργική ικανότητά τους να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητες και τη γνώση τους με ευελιξία, ώστε να ανταποκριθούν στις σύγχρονες προκλήσεις μετατρέποντάς τες ταυτόχρονα σε ευκαιρίες συνεργασίας.

Πολύ χαρακτηριστικό της διάθεσης του επιμελητή να παράσχει έναν χρηστικό οδηγό, ιδίως στους συναδέλφους που τώρα ξεκινούν την ενασχόλησή τους με τη φροντίδα του τελικού σταδίου, είναι το τελευταίο κεφάλαιο, όπου υπογραμμίζει εκ νέου τα σημαντικά θέματα τα οποία διεξήλθε στα προηγούμενα μέρη του βιβλίου και επιπλέον προσθέτει δέκα συμβουλές που προκύπτουν από τα κλινικά παραδείγματα που έχουν προηγουμένως παρατεθεί.

Προερχόμενη από διαφορετικό επαγγελματικό χώρο από αυτόν των συγγραφέων αλλά ασχολούμενη τα τελευταία χρόνια με την ανακουφιστική φροντίδα, διαπίστωσα ότι το παρόν βιβλίο αναδεικνύει θέματα κοινού ενδιαφέροντος και ευρύτατης εμβέλειας για όποιον δραστηριοποιείται στον συγκεκριμένο χώρο. Μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση και επικοινωνία των μελών της διεπιστημονικής ομάδας, καθώς συνειδητοποιούν τις δυσκολίες αλλά και τις δυνατότητες που δημιουργεί η συνύπαρξη διαφορετικών επαγγελματιών με κοινό στόχο. Ταυτόχρονα, πρόκειται για ένα πολύ ζωντανό κείμενο, το οποίο χωρίς καμία αίσθηση διδασκασμού μεταδίδει έμπνευση για συνεχή βελτίωση και πίστη στη δυνατότητα των αφοσιωμένων στον στόχο τους θεραπευτών να πλαισιώνουν εξατομικευμένα τους ασθενείς και τις οικογένειές τους προσφέροντας φροντίδα και ανακούφιση.

Προτεινόμενη παραπομπή:

Πέττα, Ε. (2016). Βιβλιοκριτική: “End of Life Care: A Guide for Therapists, Artists and Arts Therapists” (Nigel Hartley, Επιμ.). *Approaches: Ένα Διεπιστημονικό Περιοδικό Μουσικοθεραπείας*, Ειδικό Τεύχος 8(1), 85-87.